

Jolanta Trojak
Svatava
Host, 2022, 352 stran
TEXT DAVID STOKLAS
HODNOCENÍ 78 %

Když se začne mluvit o spiritualitě, spouště lidí začnou nabíhat spíše představy bizarních televizních věštců. Jolanta Trojak se mimo jiné ve svém knižním debutu snažila téma spirituality očistit od těchto představ evokujících spíše lacinost, podvod nebo manipulaci. Kniha vznikla na základech její diplomové práce, kde se věnovala vlivu teosofie na umělce v období Belle Époque. Dostala nabídku ji vydat jako odbornou publikaci, ona v ní ale viděla románový potenciál.

Na přelomu devatenáctého a dvacátého století se odehrává i román Svatava. Jsme v době čirého pozitivismu, co si nezměříte, to neexistuje, ale v této přesné rigidní vědeckosti lidé stejně nemohou najít klid, protože základní ontologické otázky stále nejsou nevyřešeny. Sledujeme jednak osud indického chlapce, z nějž chtějí udělat mesiáše, a on se těmto tendencím snaží vzpoutet. Džiddu poté funguje jako průvodce spiritistického média Svatavy, kterou obdobně jako malého Indu její okolí zneužívá primárně pro svůj vlastní prospěch. Svatava je konfrontována nejen se svým okolím, které ji vnímá jen jako objekt. Zvlášť je ještě akcentováno i to, že je žena. Emancipační hnutí se více začíná ozývat právě v této době a je to vidět i na jiných ženských postavách. Ty působí velice silně a sebevědomě na rozdíl od zdejších románových mužů, kteří i přes potřebu vše vysvětlovat rozumem dost často vlivem své ješitnosti ztrácí půdu pod nohama.

Témata románu jsou pestrá – od emancipace přes náboženské kultury po vliv drog na umění. Jedním z poselství Svatavy může být myšlenka, že cestu k sobě samotným často nenacházíme díky kultům, filozofiím či náboženstvím, ale naopak, z logiky věci, jim navzdory.

J. H. Krchovský
Už zase vyšlo slunce
Host, 2022, 64 stran
TEXT ADÉLA POLKA
HODNOCENÍ 88 %

Je už téměř dobrým zvykem vydávat J. H. Krchovského v černé vazbě se zlatým nápisem. Tentokrát se na černé kaleidoskopicky točí v kruhu autorovy hlavy, které mohou odkazovat jak na symbol slunce z názvu sbírky, tak na cyklický koloběh dne, který je jejím ústředním tématem. Trpí se pořád dokola. Denně prakticky stejně, a přesto se daří nacházet stále nová slova, jak to popsat. Básně jsou krátké, čtyřřádkové zápisy v rýmu, doplněné o poznámky, ze kterých jsou měsíce a roku. Deníkové zápisky básníka, který neztrácí svůj přirozený sarkasmus a nepřestává se vysmívat životu. O něco déle trvá pročetí se k očekávatelné oplzlosti a sexuálním narážkám „*pryč od Píči jdu do píči*“, které se u Krchovského tolik čekají.

Vedle chtěného patosu, jehož funkce je spíš humorná, je třeba uznat, že vyřčené takzvané životní pravdy nelze zpochybňovat, „*už vím proči oči slábnou / aby se člověk viděl mít*“. Přitažlivý postup, který je pro Krchovského příznačný.

Básně ukazují člověka, který se neustále s někým rozchází, permanentně mu schází teplo ženského klína, je mrzutý, štve ho svět a všechno se děje dokola: „*Země se vůbec netočí / skrz slzy tma, zas další den...*“ Ponurost, zmar a neřešitelnost. Smrt se nezdá být vykoupením, a tak se básník vydává stále dokola do nového pomyslného boje, kde se stejně nesnaží vyhrávat, protože to nemá cenu.

Nová sbírka Krchovského je úsporná, avšak vycizelovaná tak, že žádné slovo nepřekáží. Jak sám říká: „*ať píšu, co chci, je to vždycky / jen variace na totéž.*“

Oceňovaná space opera z diplomatických kruhů daleké galaxie

hostbrno.cz

Od dvojnásobné
vítězky ceny
HUGO

HOST